

תנ"ך

הוראות

- א. משך הבחינה: שעה וארבעים וחמש דקות.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה פרק אחד ובו שבע שאלות.
יש לענות על ארבע שאלות. $100 = 25 \times 4$ נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום.
מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) אין להעתיק את השאלה; כתבו את מספרה בלבד.
(2) התרכזו בנושא. בססו את דבריכם על הכתוב.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

ענו על ארבע מן השאלות 1-7 (לכל שאלה – 25 נקודות).

1. קראו **בראשית**, פרק ל"ח.

א. קראו פסוקים י"ג-י"ט, פסוקים כ"ז-ל' וגם את דבריה של ע' רמון שלפניכם.

"נשים רבות במקרא משתמשות ב**כוח הפיתוי המיני שלהן על מנת לקדם מהלכים אישיים** שהופכים, בסופו של דבר, לצעדים בעלי השלכות קיומיות [...] **מרחיקות לכת**".

(ע' רמון, "לב הארי של תמר", **קוראות מבראשית**, הוצאת ידיעות אחרונות ספרי חמד, 2008, עמ' 293)

לפי פסוקים י"ג-י"ט ופסוקים כ"ז-כ"ט, מהו המהלך האישי שקידמה תמר באמצעות כוח הפיתוי המיני, ואיזו תוצאה מרחיקת לכת נבעה ממהלך זה? (10 נקודות)

ב. קראו פסוקים כ"ד-כ"ו וגם **מלכים א**, פרק כ"א, פסוקים ו'-כ"ה.

תמר נוקטת תחבולה כדי להשיג את מטרתה, וכך עושה גם איזבל.

(1) הסבירו את התחבולה של **כל אחת** מהן, ומדוע את תמר מציינים לשבח, ואילו על איזבל מותחים ביקורת.

בססו את תשובתכם על הכתוב. (8 נקודות)

(2) כיצד השפיע המעשה של **כל אחת** מן הנשים על הדמות הגברית (יהודה ואחאב) מבחינה מוסרית?

הסבירו את תשובתכם, ובססו אותה על הכתוב. (7 נקודות)

2. קראו **במדבר**, פרק כ"ז, פסוקים א'-י"א.

א. הביאו **שתי** ראיות המלמדות על התעוזה של בנות צלפחד. הסבירו **כל אחת** מן הראיות. (8 נקודות)

ב. קראו **במדבר**, פרק ל"ו, פסוקים א'-י"ג.

(1) על פי פסוקים ו'-ט', מה ציווה האל בנוגע לנחלות, ומה עשויה להיות ההשפעה החברתית של ציווי זה על השבטים?

בססו את תשובתכם על הכתוב. (7 נקודות)

(2) לדעתכם, האם הפתרון שהוצע לראשי האבות מחזק את התקדים שהשיגו בנות צלפחד בפרק כ"ז או מחליש אותו?

נמקו את דבריכם, ובססו אותם על הכתוב **בשני** הפרקים. (10 נקודות)

3. קראו **יהושע**, פרק ב'.

א. קראו פסוק א' ופסוקים כ"ג-כ"ד ואת פירוש אברבנאל לפסוק א' שלפניכם.

"יהושע לא שלח המרגלים לחקור אם ייתכן אליו לעשות מלחמה או להתרחק ממנה, כי אם להחזיק [לחזק] לב ישראל במה שיגידו מיראת העמים [...] ואין ספק כי לחזק לבב העם שלחם".

לפי אברבנאל, מה הייתה מטרתו של יהושע בשליחת המרגלים לפני המלחמה לכיבוש הארץ, ומהי ההוכחה שהושגה מטרתו? הסבירו ובססו את תשובתכם על הכתוב. (10 נקודות)

ב. קראו פסוקים ד'-כ"ד וגם **שמות**, פרק א', פסוקים ט"ו-כ"ב.

(1) מהו הדמיון בין דרך ההתמודדות של המיילדות ובין דרך ההתמודדות של רחב עם דרישת כל אחד מן המלכים? הסבירו את דבריכם. (10 נקודות)

(2) בחרו באחת הדמויות (רחב או המיילדות), וכתבו אם לדעתכם הפעולות של הדמות שבחרתם הועילו או הזיקו לעם בתקופתה. נמקו את תשובתכם, ובססו אותה על הכתוב. (5 נקודות)

4. קראו **שמואל ב**, פרק י"ב, פסוקים א'-כ"ה.

א. קראו פסוקים א'-ו'.

ציינו והסבירו שני אמצעים רטוריים (אומנותיים) שונים בנאומו של הנביא נתן, וכתבו כיצד כל אחד מהם מסייע לנביא להשיג את מטרתו. בססו את תשובתכם על הכתוב. (10 נקודות)

ב. (1) הסבירו את כפיות הטובה של דוד, כפי שהיא באה לידי ביטוי בדברי הנביא נתן בפסוקים ז'-י'.

בססו את תשובתכם על הכתוב. (7 נקודות)

(2) דברי דוד והנביא נתן בפסוק י"ג תואמים את הביטוי מספר **משלי**: "מוֹדָה וְעֹזֵב יִרְחָם" (פרק כ"ח, פסוק י"ג).

יש הטוענים כי הדברים המתוארים בפסוקים י"ד-כ"ה תואמים את הביטוי מספר **משלי**, ויש הטוענים שהם אינם תואמים אותו.

הסבירו כל אחת מן הטענות, ובססו את תשובתכם על הכתוב. (8 נקודות)

5. קראו **שמואל ב**, פרק כ"א, פסוקים א'-י"ד.

א. קראו פסוקים א'-ט'.

(1) בפסוקים אלה נזכרות שתי שבועות.

ציינו אחת מן השבועות, והסבירו כיצד מוצגת דמותו של דוד לנוכח שבועה זו. בססו את תשובתכם על הכתוב. (7 נקודות)

(2) בפסוק ו' ובפסוק ט' יש שימוש בשורשים חוזרים.

הסבירו על פי אחת מן השורשים החוזרים את הביקורת הנמתחת על דוד. (8 נקודות)

ב. קראו פסוקים ח'-י"ד וגם את דברי ר' מגידוב שלפניכם.

"לעיתים עמידה לא כוחנית, דווקא מתוך חוסר אונים [...] משפיעה על מנהיג, יותר מכיפופי ידיים, איומים ותוקפנות".

(ר' מגידוב, **שמואל ב**, כ"א: רצפה בת איה, בתוך מיזם התנ"ך – מאמרים דידקטיים)

על פי דברי ר' מגידוב, כיצד השפיעה התנהגותה של רצפה בת איה על דוד? הסבירו את תשובתכם, ובססו אותה על הכתוב. (10 נקודות)

6. קראו **מלכים א**, פרק כ"ב, פסוקים א'–מ'.

א. קראו פסוקים א'–י'.

(1) הסבירו כיצד יחסי הידידות בין מלך ישראל ובין מלך יהודה באים לידי ביטוי בפסוקים אלה.

בססו את תשובתכם על הכתוב. (5 נקודות)

(2) הסבירו כיצד המחלוקת בין מלכים אלה בנוגע לנביאים ולנבואה באה לידי ביטוי בפסוקים אלה.

בססו את תשובתכם על הכתוב. (7 נקודות)

ב. (1) קראו פסוקים י"ג–כ"ח וגם **עמוס**, פרק ז', פסוקים י'–י"ז.

מה משותף לנביא מיכיהו ולנביא עמוס בעמידתם מול השלטון? הסבירו את תשובתכם בנוגע לכל נביא,

ובססו אותה על הפסוקים. (8 נקודות)

(2) קראו פסוקים כ"ז–ל"ז.

האירועים שהתרחשו לאחר נבואת מיכיהו מתוארים באריכות ובפירוט.

הסבירו מהו המסר התאולוגי (הדתי-אמוני) שבא לידי ביטוי בתיאור הארוך והמפורט. בססו את תשובתכם

על הכתוב. (5 נקודות)

7. קראו **ירמיה**, פרק ל"ח, פסוקים א'–י"ג.

א. קראו פסוקים א'–י'.

(1) מהי תגובתו של צדקיהו על דרישת שריו בנוגע לירמיהו, ומהי תגובתו על דברי עבד מלך הכושי באותו עניין?

הסבירו את דבריכם. (6 נקודות)

(2) מדוע צדקיהו מגיב אחרת בכל אחד מן המקרים? הסבירו את תשובתכם, ובססו אותה על הכתוב. (7 נקודות)

ב. קראו **ירמיה**, פרק ל"ח, פסוקים ג'–י"ג וגם **שמות**, פרק ב', פסוקים א'–י'.

קראו את המדרש שלפניכם.

"תשעה נכנסו בחייהם לגן עדן ואלו הם: חנוך [...] ואלהו [...] ועבד מלך הכושי [...] ובתיה בת פרעה".

(מסכת דרך ארץ, פרק א)

המדרש מביע הערכה רבה לעבד מלך הכושי ולבת פרעה בעקבות המעשים שעשו.

ציינו שתי תכונות שונות המשותפות לעבד מלך הכושי ולבת פרעה, והסבירו כיצד הן באות לידי ביטוי במעשים שעשו.

בססו את תשובתכם על הפסוקים מספר **ירמיה** ומספר **שמות**. (12 נקודות)

בהצלחה!